

ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ

Број: 21/23 - 1

30. 01. 2023. год.

ПЕТРОВАЦ

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА – ПЕТРОВАЦ НА МЛАВИ

ЗА 2022. ГОДИНУ

Током 2022. године реализовани су следећи програмски садржаји:

Заштита и документација

Настављено је са обрадом Легата Драгана Савића, који је због свог обима, у оквиру ликовне збирке - издвојен у засебну збирку (под називом Легат Драгана Савића). Укупно је инвентарисано 184 уметничка рада.

У оквиру пројекта „Увођење музејских стандарда кроз дигитализацију у Завичајном музеју Петровац на Млави“ који је подржан од стране Министарства културе и информисања, кустоси Завичајног музеја наставили су процес дигитализације предмета из збирки (историјске, ликовне, археолошке, нумизматичке и етнологске).

Ажурирана је теренска документација која се односи на покретне археолошке налазе са каснонеолитског локалитета „Селиште“, који се налази у атару села Орешковице.

Уз помоћ сарадника Музеја Луке Илића, конзерватора - рестауратора културних добара, у оквиру програма Националне службе за запошљавање „Моја прва плата“, конзервирана су и рестаурирана два просопоморфна поклопца са ранијих археолошких истраживања на локалитету Беловоде код Великог Лаола (сонда VI/1997-1998). Такође, обављена је и прелиминарна конзервација керамичких предмета на сталној музејској поставци.

Завичајни музеј је у 2022. години на конкурс који је расписало Министарство културе и информисања добио средства за реализацију пројекта „Адаптација и опремање депоа“ ради адекватног чувања и заштите музејских предмета.

Музејске збирке су ове године увећане поклоном

1. **Ликовна збирка** – обogaћена је путем поклона. Четири рада остављено је Завичајном музеју након реализације самосталне изложбе стрип цртежа Зорана Јанковића.
2. **Историјска збирка** – обogaћена је путем поклона. Милета Стевановић је поклонио Завичајном музеју 4 предмета (две фотографије, диплому и читанку). У току је формирање **Легата Слободана Данка Селинкића** који је поклонио више од 150 предмета из приватне архиве (углавном документа везана за рад Женске Раденичке школе у Петровцу на Млави).

Археолошка истраживања

Захваљујући опредељеним средствима, Завичајни музеј Петровац на Млави је као партнер на пројекту Завода за заштиту споменика културе у Смедереву, под називом *Систематска археолошка истраживања средњовековног града Ждрела*, учествовао у тернским радовима, заједно са Завичајним музејом Хомоља у Жагубици. Током септембра и октобра (са мањим прекидима) започета су археолошка ископавања на манастирском комплексу који је познат под именом „Митрополија“ у Горњачкој клисури. Будући да је археолошко налазиште већ деценијама уназад мета „дивљих копача“, овогодишња истраживања су највише била усмерена на санацију терена, тако да су радови на појединим местима, где је то било могуће, урађени помоћу механизације. Пре 40-ак година, тада новоосновани Завод у Смедереву обавио је сондажне радове на тзв. Великој цркви и око конака и делимично конзервирао остатке зидова прекривши крунице зидова малтером који је до данас пропао, тако да данашња истраживања можемо подвести и под ревизиона. Зидови су ослобођени од растиња и посечено је дрвеће јужно од цркве и на брду изнад северног бедема који је уједно и зид конака. Унутар бедема откривени су зидови конака као и преградни зид са прагом. Делимично је рађено унутар цркве и спољне припрате, такође до висине прагова. Јужно од цркве откривени су зидови капеле која је касније призидана. Остаци зидова који су налегли на средњовековне, на основу налаза индустријских ексера, опредељени су у XX век. Руководилац радова је археолог Дејан Радовановић, музејски саветник конзерватор и директор смедеревског Завода.

Изложбена делатност

Током 2022. године у Завичајном музеју реализовано је седам тематских изложби.

Током **јануара** и **фебруара 2022.** актуелна је била изложба „**Дежурни папагаји**“ из Легата Драгана Савића, чији је аутор кустос музеја Дарко Стокић.

Од **03. марта** до **11. априла 2022.** реализована је гостујућа изложба из Завичајног музеја Јагодина „**Камен у праисторији**“ ауторке Соње Перић, вишег кустоса археолога. На изложби је било изложено око 300 експоната – артефакта, рукотворине од окресаног и глачаног камена из периода праисторије, од старијег палеолита (старчевачке културе) до млађег гвозденог доба, од 6200. година пре н.е до почетка нове ере, са подручја Поморавља. Сем експоната из јагодинског музеја, премијерно су били изложени и примерци из петровачког Завичајног музеја. Такође, приказана је и презентација „**Беловоде – Винчанско насеље**“, ауторке др Вере Богосављевић Петровић, музејског саветника археолога из Народног музеја Србије.

Од **15. априла** до **12. маја 2022.** поводом осме манифестације „**Стрип 9. Трип**“ која се организује у част Божидача Боже Веселиновића, чији се Легат чува у оквиру Ликовне збирке музеја у Петровцу реализована је самостална изложба стрип цртежа аутора Зорана Јанковића под називом „**Да је стрип цртати лако, цртао би га свако**“.

Републичка манифестација „**Музеји за 10**“ која је трајала од **14. до 20. маја 2022.** године обележена је низом активности:

За **Европску ноћ музеја 14. маја 2022.** у Галерији Завичајног музеја отворена је гостујућа изложба „**Култура лова – донсо у традицији Бамана**“ Музеја афричке уметности из Београда, ауторке Милице Јосимов. Посетиоци су на изложби могли да погледају избор предмета које су сакупили др Здравко Печар и Веда Загорац у Малију и другим земљама западне Африке 1960-их и 1970-их година, а који се односе на традицију баманаског народа. Изложба је била актуелна до **30. јуна 2022.**

На **Међународни дан музеја 18. маја 2022.** у Галерији петровачког Музеја организовано је предавање кустоскиње Теодоре Обрадовић на тему „**Музеји жена**“. На предавању је било речи о настанку и значају женских музеја који сви мање, или више имају исте циљеве и тежње: да женску историју и културу подстичу и учине је видљивом, да подижу свест о женским, или питањима рода и да допринесу идеји успостављања родне неједнакости и сузбијања дискриминације жена.

Током месеца маја, Завичајни музеј је расписао ликовни конкурс под називом „**Моја општина – Разгледница из мог краја**“ за ученике нижих разреда основних школа, поводом Дана Општине Петровац на Млави. Циљ конкурса је био подстицање радозналости деце да упознају и истражују своје окружење и на креативни начин прикажу сопствено виђење занимљивости и знаменитости места у коме живе и одрастају. По завршетку конкурса **04. јуна 2022.** организована је изложба и додела награда за најбоље радове. Награђени радови су штампани као разгледнице.

Од **28. јула** до **16. септембра** реализована је ауторска изложба Дарка Стокића, кустоса Музеја у Петровцу на Млави под називом **“Портрети државника” – избор из Легата Драгана Савића**, на којој су посетиоци могли да погледају више од осамдесет цртежа изведених техником туша на папиру на којима су представљени државници са свих континената.

Од **28. септембра** до **13. децембра 2022.** године била је актуелна гостујућа изложба Природњачког музеја у Београду - **“Алергене биљке”**, аутора Марка Несторовића и Мирослава Јовановића, музејских саветника. Заинтересовани посетиоци су имали прилику да сазнају више о биљкама које изазивају поленске реакције, њиховим морфолошким карактеристикама, начину препознавања, начину ширења, као и иновативним методама у лечењу тегоба изазваним поленском алергијом.

Од **26. децембра 2022.** године реализована је гостујућа изложба **„Тајна мермера – ARCANUM LAPIS“**, ауторке Теодоре Бранковић, музејског саветника. На изложби су представљени конзервирани споменици из лапидаријума и камена пластика из античке збирке Народног музеја у Пожаревцу. Изложени споменици су различитог карактера и димензија, а хронолошки се могу сместити у период од I до IV века, док територијално потичу из Виминацијума (Viminacium-Костолац), Маргума (Margum-Дубравица), Ледерате (Lederata-Рам) и Муниципијума (Municipium- Калиште). Изложба траје до **17. марта 2023.**

Педагошко-пропагандни рад

Сходно програму пословања и рада, као и други музеји у Србији, и Завичајни музеј Петровац на Млави је формирао Педагошко-пропагандно одељење, које је 2013. године и статутарно дефинисано.

У периоду од **28. марта** до **7. априла 2022.** године у Музеју су организоване **радионице** за предшколце, као и за ученике од првог до петог разреда основних школа у оквиру изложбе **“Камен у праисторији”**. Радионица се састојала од презентације у оквиру које су се деца упознала са појмовима музеј и археологија, вођења кроз изложбу, и креативног дела, бојанке која илуструје изложбу.

На основу послатог дописа школама током месеца **јуна** Завичајни музеј Петровац на Млави је организовао стручна вођења за ученике свих разреда у оквиру гостујуће изложбе **“Култура лова – донсо у традицији Бамана”**, Музеја афричке уметности из Београда. Ученици су могли да сазнају нешто више о донсоу – ловцу у традиционалној култури Бамана, ловачким одевним предметима и оружјем за лов, боголан тканини, музичком инструменту кори, гриотима, као и ловачким трофејима међу којима су савански биво, антилопа, лав и панголин.

У оквиру **Ноћи истраживача 30. септембра 2022.** коју организује Основна школа „Јован Шербановић“ Рановац, кустоси Дарко Стокић, Теодора Обрадовић и директорка музеја Жаклина Перић организовали су радионицу под називом **„Изради своју катрушу“**, на којој су сви заинтересовани могли да се упознају са хијероглифским писмом и да уз помоћ њега испишу своје име.

Током **Дечије недеље** која се одржала од **3. до 9. октобра 2022.** организована су стручна вођења за ученике свих разреда у оквиру гостујуће изложбе **„Алергене биљке“**, из Природњачког музеја у Београду.

У оквиру **јавног презентовања културне баштине општине Петровац** на Млави путем медија, активности Завичајног музеја су редовно испраћене путем локалних, регионалних и националних (**радио, тв и писаних**) медија. Рад педагошко-пропагандног одељења Завичајног музеја Петровац на Млави огледа се и у праћењу и учествовању у раду **друштвених мрежа**.

Публиковање и издавачка делатност

Што се издавачке делатности тиче, штампани су пропратни флајери и каталози изложби које су организоване у Завичајном музеју током 2022. године.

Стручно усавршавање

Факултет драмских уметности Универзитета уметности у Београду у сарадњи са Министарством културе и информисања Републике Србије организовао је курс **„Дигитализација културног наслеђа“** за запослене у установама културе. Курс су похађале директорка Музеја Жаклина Перић и кустоскиња Теодора Обрадовић. Циљ курса је практично оспособљавање стручњака за заштиту културног наслеђа у примени одговарајућих метода и техника и дигитализацији предмета димензија до 30 цм х 30 цм х 30 цм. У складу са Законом о високом образовању, полазнице су са успехом завршиле похађање курса и добиле одговарајући сертификат.

У оквиру програма **„Моја прва плата“** Националне службе за запошљавање, Завичајни музеј се пријавио на конкурс и одабрао кандидата. Од 26. децембра склопљен је тројни уговор између Музеја, Националне службе и корисника програма Александра Вилића из Петровца на Млави, који ће у Музеју обављати административне послове.

Музејска библиотека

Путем поклона појединаца, размене са сродним установама и другим музејима, библиотека Завичајног музеја обogaћена је за 19 наслова. Музејска библиотека сада броји укупно 1426 инвентарисаних наслова.

Одржавање просторија и опреме за рад

Од добијених средстава у оквиру пројекта „Адаптација и опремање депоа“, које је расписало Министарство културе и информисања, купљена су три метална ормара, метални архивски кабинет (10 фиока), мрежаста рамова за слике и две металне полице за опремање депоа.

За потребе чувања музејске документације купљена су два екстерна хард диска.

Директорка,

Жаклина Перић